هەوڵێکی نوێگەریی شیعر … هەژار ئەبووبەکر

شاعیری نوێخواز سەران محەمەد پەڕتووکێکی شیعریی نوێی ئامادەی چاپە، کە لە هەوڵێکی نوێدا شیعری کوردی بۆ جیهانبوون دەکات، لەم پەڕتووکە قەوارە ١٤٢ لاپەڕەییەدا ٢٠ شیعری لە خۆگرتووە بە هەر سێ زمانەکانی کوردی و عەرەبی و ئینگلیزی، کە لە سەرجەمدا دەکاتە ٦٠ شیعر، ئەمە وێڕای ئەوەی ناساندنی شیعرو هەوڵە نوێگەرییەکانی شاعیرانی کوردە بە جیهانی مۆدێرن، لە هەمان کاتیشدا ڕێچوونێکە بۆ قوڵایی شێوازە شیعرییە نوێگەرییەکان، بە تایبەتی ئەوانەی زۆر ئاشنا نەبوون بە دیدی خوێنەرانی گشتی و هەڵوەشاندنەوەیان بە نەکراوە، وەلێ ئەمە ئەوەش دەردەخات کە بە هیچ جۆرێك ڕەوتی شیعری کوردی لە سیما گشتییە جیهانییەکەدا بزر نەبووە، جگە لەوەی جێ پەنجەی دنیاو زمانی هۆنراوەکان بە هی کەس ناچن جگە لە بەهرەو مەعریفەو ئەزموونەکانی خودی شاعیر، لە هەمان کاتیشدا جوڵاندنی حەزی ئەو خوێنەرانەیە کە دەیانەوێت شتێك لە دنیای وەرگێڕان و زمانە بیانییەکان شارەزا ببن، ڕاستە ئەم جۆرە لە شیعر چونکە بە زەرینەی خوێنەری سادەو گشتی نەنووسراوە ڕەنگە وەك پێویست ژاوەژاو و قەرەباڵغی نەخولقێنێت، بەڵام بە ئەوانەی هێمن و لەسەرخۆ دەڕوانن و بیر دەکەنەوە زۆر شت دەگەیەنێت و زۆر دنیاو دورگەی شیعریی نوێ کەشف دەبێت، هەمیشەش هەر وابووە، گەر بە درێژایی شیعریی جیهانی سەیری هەوڵە جیاوازەکان بکەین دەبینین کەمترین لێکۆڵینەوەیان لەسەر کراوەو هۆکەشی ئەوەیە هەموو کەسێك گەر بیانەوێت شتێك لەبارەیانەوە بنووسن ناتوانن بەو کارە هەسن گەر خۆیان شێتێك نەدابێ بە مەعریفەو ئەزموونی پێویستی شیعریی تیۆریی و پراکتیکی، لە کاتێکدا ئەمە لەو میللەتە کەمانەین کە ڕەنگە ڕاست بێت بڵێین لێکۆڵینەوەو خوێندنەوەی ڕەخنەیی بابەتی و ئەکادیمیانەمان زۆر کەمە، ئەم کێشەیەش وەك سیمایەکی گشتی کاردانەوەو ڕەنگدانەوەو مۆرکی زۆربەی بوارەکانی تری ژیانی دەرەوەو ناوەوەی لەسەرە، هەر لە ڕامیارییەوە بیگرە تا زانستی و کۆمەڵایەتی و ئابووری و مێژوویی و زمان و دەروونزانی و فەلەکناسی و فەلسەفەو تاد….

ستیڤان مالارمێ و ئەزرا پاوەن و شیعرە دواینەکانی ڕامبۆو چەندان شاعیری تری جیهانی ئەو ڕاستییە دەسەلمێنن کە دەکرێت بڵێین شیعر چەند ڕووکارێکی هەیە، بەشێکی پەیوەندی بە هەستە

دەرکییەکانمانەوە هەیە- یان دنیای دەرەوەی مرۆق و بەرکەوتنەکانی رۆژانەو جیهانی ماددی، بەڵام بەشەکەی تری پەیوەندی بە بەشە پەنهانەکانی ناخ و دەروون و گیانمانەوە هەیە، کە ئەمەش پەیوەندییەکی راستەوخۆی بە دنیای بەربڵاو و بێ سنووری میتافیزیکەوە هەیە و هەر شیعر خۆیشی لە راستیدا سەر بەو جیهانەیە و لێی جیا نابێتەوە.

شایستەی باسە شاعیر سەران محەمەد وەك دەنگێکی شیعریی کەمترین پشکی خوێندنەوەکانی بەرکەوتووە، وێڕای چاپکردنی پێنج دیوانی شیعریی لە رابردوودا کە ٢ کتێبیان بە زمانی کوردی بوون: (مردن لە ئاوێنەکانـا/٢٠٠٤)و (ئەزموونێکی جیاوازی شیعـر/ ٢٠١٨) دوو بە زمانی ئینگلیزی (یەك تنۆك/٢٠٠٤)،(قەسیدەی لەقلەقە کۆچەرییەکان/٢٠١٤)، هەروەها یەک کتێبیش بە زمانی عەرەبی (قەسیدەی لەقلەقە کۆچەرییەکان/٢٠١٤)..
بە گشتی شیعرەکان دەقی کراوەو چەن و توانای لێکدانەوە جۆراوجۆرەکان لە خۆ دەگرن، هەمیشە زمان و کەرەسەکانی لە نوێبوونەوەدان و بەم جۆرە خوێنەر بێزار نابێت، ئەو دەقانەن کە لە دەرەوەی زەمەن و شوێن و کەسایەتی و رووداوەکان نووسراون، بۆیە مانەوەیەکی درێژخایەن بە خۆیان مسۆگەر دەکەن و هەر بە تازەیی دەمێننەوە، هەندەی کەشە جۆراوجۆرەکانی ژیان بەردەوامیان هەبێت و مرۆق بە دوای پرسیارە دەسەوسانکارەکانی بووندا بگەڕێت و ورد بێتەوە، بە پێچەوانەی شیعری بۆنەو حەماسەت و رۆمانسی و فێرکاریی و…هتد کە زیاتر خەمێکی تاکەکەسی لە پشت لەدایکبوونی شیعرەکانەوەن و لەگەڵ بەسەرچوونی بۆنەکاندا ئەوانیش لەبیردەچنەوە، بەڵام لە هەردوو حاڵەتەکەدا خوێنەرو گوێگر چێژی جۆراوجۆر لە دەق وەردەگرێت؛ بە پێی ئاستی تێگەشتن و پێشکەوتنی فەرهەنگیی خودی کەسەکە، لێرەوە خوێنەر دەبێتە کەسێکی کاراو رۆڵ دەبینێت لە راڤەکاندا و دەقە واڵاکان تەواو دەکات و مانایان پێ دەبەخشێت، لە پێچ و پەنای دەقە قوڵەکاندا پشوو وەردەگرێت و ڕێی گەڕانەوە بە خۆی دەستنیشان دەکات هەر کاتێك لە دووتوێی پێچەکانیدا هەست بە بزربوون بکات، بۆیە ئارام دەڕوانێت و زوو بڕیارێك نادات لەسەر شتێك شارەزاییەکی تەواوی لەبارەوە بەدەست نەهێنا بێت و بەم جۆرەش حەسرەتی پەشیمانی هەڵنا کێشێت..
شیعر وەك چارەسەرێکی هزریی و دەروونی لە زۆر وڵاتی پێشکەوتوودا مامەڵەی لەگەڵ دەکرێت، بە حوکمی ئەو ئەفسوونە پەنهانەی هەیەتی و بەم جۆرە بەهای راستەقینەی خۆی وەدەستدێنێت، هەندەی گرنگیی و بایەخی خودی مرۆق لە بووندا، لە هەندێك جێی تریشدا شیعر

لێكۆڵينەوە دەروونشيكارىيەكان و قۆناغە جۆراوجۆرەكانى پێشكەوتنى گەلانى پێ راڤە دەكرێت، ئەو هێزە مەعنەويەى هەيە كە بەرانبەر شاڵاوى زەبەلاحى تەكنەلۆژى و مادى چەرخ وەستاو□ تەوەو خودى بزر نەكردووەو بڕيارى مەرگى رانەگەياندووە، هەرچەندە لاى زۆرێك لە خوێنەران و دەزگاكانى چاپ و كتێبخانەو خەڵك و رۆشنبيرانەوە كەمترين لاى بەلادا دەكرێتەوە، بەڵام ئەم كتێبە هەوڵێكە بۆ گێڕانەوەى ئەو پێگەو رۆڵەى شيعر لە بووندا هەيەتى و پەيوەندى لەگەڵ سەرجەم بوارە ژيارىيەكانى مرۆڤدا نوێ دەكاتەوەو خوێنەر ناچار دەكات بە دواى ئاماژەكانيدا وێڵ بێت و هەوڵى كردنەوەى كۆدەكانى بدات.